

Csiki-csuki életre-halálra

A szocialista pártvezetés és a kormányfő előszeretettel emlegeti, hogy mit is tettek az emberekért az elmúlt nyolc évben. De minél tovább hangoztatják, annál inkább emlékeztetnek a szovjet viccbéli csukcsra, akít a falubeliek elküldtek Moszkvába a pártkongresszusra. Amikor visszatért, lelkesen újságolta, hogy tényleg az emberekért tesz mindent a párt. Ő látta is azokat az embereket: mind ott ült a kongresszus elnökségében.

Annyit most is biztosan tudunk, hogy a szocialista párt elnöksége nem járt rosszul az elmúlt nyolc évben, sőt a holdudvara sem maradt üres zsebbel. Némelyikük már annyira szemtelenül kapzsi lett, hogy azt már a párt sem tudta felvállalni, és kénytelen volt zöld utat engedni számonkérésükhöz. Az emberek azonban mindeközben lehetetlen helyzetbe kerültek, amit a munkaképes lakosság kétharmadát foglalkoztató kis- és középvállalkozások tengődése jól jellemez.

Ráadásul ezeket a vállalkozásokat nem a világgazdasági válság lehetetlenítette el, hanem a magyar kormányzat által teremtett gazdasági környezet. Ennek iskolapéldája lehet az ország egyik modellértékű autóiipari középvállalkozása, a Csiki-Bege néhány héttel ezelőtt bekövetkezett bukása. A céget 2004-ben a legígéretesebb stratégiájú, a következő esztendőben pedig a legjobb kereskedelmi vállalkozásnak kiáltották ki, majd 2007-ben üzleti etikai díjat nyert, és a forgalmazó autótípusokban magyarországi piacvezető volt. A Csiki-Begének egyszerűen nem lett volna szabad csődbe mennie. Nem a tulajdonos vagy annak cége iránt érzett szimpátia mondatja ezt, hanem ha egy ilyen jelentős, évente tízmilliárd forintos árbevételű és több száz embernek munkát adó vállalat eltűnhet a piacról, akkor senki sincs biztonságban.

Az ilyen modellértékű vállalkozásokat a világ minden civilizált országában igyekeznek megmenteni, még akkor is, ha a tulajdonos már feladta volna. Egyrészt azért, mert ezzel bizonyítani lehet a kormányzat elkötelezettségét a hazai vállalkozók mellett, másrészt azért, mert az ilyen példákkal új lendületet lehet adni a vállalkozói kedvnek is. Nálunk a tulajdonos minden igyekezete ellenére sem sikerült a céget benntartani az autópiacon.

2002 után ugyanis olyan abnormális gazdasági környezet alakult ki Magyarországon, amelyet a pénzpiac korlátlan egyeduralma jellemez. Előfordulhat, hogy a bankok többszörös ingatlanfedezet mellett is legfeljebb csak megalázó feltételekkel adnak hitelt a hazai vállalkozásoknak. Megeshet viszont, hogy a gyengeség első jelére könnyörtelenül behajtanak minden tartozást, nincsenek áthidalások és mentő ötletek, ha kell, az egyik bank a vállalkozás másik pénzügyintézetnél lévő számláját is lenyúlva hajtja be követelését. Megtörténhet, hogy a vállalkozásoktól fedezetként elvett vagyonelemeket értékük töredékéért elkótyavetyélik, de a különbözetet továbbra is követelik ugyanattól a cégtől. A fedezetként behajtott vagyonelemek elherdálása éppúgy bűzlik a korrupciótól, mint ahogy az uniós pénzek pályázatadási rendszere. A Csiki-Bege tulajdonosa szerint ugyanis cége a pályázata elbírálásának időszakában véletlenül egy olyan faxot kapott, amelyen az állt: „A minisztérium utasítására a végtelenségig hiányt pótoltatunk.”

A hazai cégfinanszírozás tehát túl drága és túl kockázatos ahhoz, hogy azt akár egy több milliárd forintos éves bevételre képes középvállalkozás is megengedhesse magának. A kicsikről már nem is beszélve. A bankok túl sokat kérnek a hitelekért, a forintkölcsönök kamata olyan magas, hogy azt képtelenség kitermelni, a devizahitelek pedig a forintárfolyam 10-30 százalékos ingadozása miatt betervezhetetlen kockázatot rejtnek. Emellett túlbujáznak a bürokrácia, virágzik a korrupció, és teljes a jogbizonytalanság is.

A vállalkozások évekig, és javarészt hiába pereskednek a jogos ellenértéket eltulajdonító csalókkal. A jogszabályi változások átláthatatlanok, a hatóság viszont szigorúan büntet a legkisebb kihágásért is.

A szocialista kormányzat életre-halálra menő csiki-csukit játszik a hazai vállalkozókkal, akik igyekeznek kibúvókat találni a jog- és adóváltozások átláthatatlan szövevényéből. Nem azért, mert csalók, hanem azért, mert a kormányzat nem hagyott nekik más lehetőséget arra, hogy eltartsák a családjukat. Ezt nem az utolsó évben hozta össze a kormányzat, ez nem a válság következménye, az csupán csak súlyosbította a helyzetet. Ezért álságos, amikor az országot csődbe juttató szocialista párt vezetése az ország megmentőjeként tetszeleg. A jelenség pontosan olyan, mint amikor a gyűjtogató, látván, hogy az általa lobbantott erdőtüzet egy hatalmas villámcsapás is felerősítette, és az már a házát is veszélyezteti, a tűzoltó csapat élére áll, s miután sikerül megmentenie a környezetét a katasztrófától, hősként tetszeleg a füstölgő romokon.